

La comunitat en la personalització de l'educació. Més que una oportunitat.

Asun Llana, doctora en Pedagogia Social i professora del Departament de Teoria i Història de l'Educació a la Universitat de Barcelona

Els aprenentatges en un mon flexible i interconnectat

L'Informe Delors de 1994 va començar a consolidar la idea de que la formació deixa de centrar-se en el currículum per fer-ho en competències. Una societat complexa i dinàmica, un món caracteritzat pel canvi i la incertesa requereix d'un altre model educatiu. En aquest context, l'escola té la mateixa funció social? Quins són els aprenentatges? Per a què han de servir? Per a qui? Qui els decideix? Com s'han d'assolir?

En un món d'interconnexió global i de canvis ràpids, ***l'aprenentatge ha de ser permanent i s'ha d'integrar en el món real. Cal un enfocament que reconegui l'educació com un procés continu, interconnectat amb un ecosistema divers i en evolució.*** L'OCDE, a Innovative Learning Environments proposa reformular i connectar diferents possibilitats d'aprenentatge dins i fora del centre escolar, però sense que l'escola deixi de ser la institució educativa central.

Obrir-se a la comunitat, una necessitat

Per tant, la necessitat d'adaptar-se a les persones i d'obrir-se a la comunitat ha esdevingut indiscutible. La comunitat té un paper rellevant en els processos d'aprenentatge. Les vivències contribueixen a convertir-nos en el que som i en el que podem arribar a ser. La comunitat, però, no és homogènia. La componen molts agents que ofereixen diferents opcions d'aprenentatge. Són aprenentatges que no sempre han estat reconeguts com a tals però cada vegada es pren més consciència de les oportunitats que poden oferir. Per exemple, amb l'educació a temps complet, que vol millorar les condicions d'aprenentatge i desenvolupament dins i fora de les aules per tal d'ampliar les oportunitats educatives i també per reduir desigualtats socials.

Equilibrar el personal i el col·lectiu

Una qüestió rellevant és què passarà amb allò col·lectiu. No correm un risc de individualitzar més a una societat que cada cop és més individualista? És important personalitzar els aprenentatges però sense oblidar-nos que les persones som éssers socials. ***La dimensió comunitària, a més de contribuir a experimentar, viure i facilitar certs continguts, hauria de ser un espai d'oportunitats que ofereixi aprenentatges per a la construcció de l'ésser individual i col·lectiu.***

Per tant les propostes educatives que es facin des de l'escola o d'altres entitats que formen a les persones, especialment a nens i nenes, s'han de construir a partir de conformar una xarxa de relacions que comparteixen la responsabilitat en el disseny, la producció i l'avaluació d'espais d'aprenentatge.

Síntesi de l'article publicat a l'Anuari 2019 de l'Observatori de l'Educació Local de la Gerència de Serveis d'Educació.

